

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

OCMW Stadsateliers

Gebiedsgericht werken

17 juni 2008

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

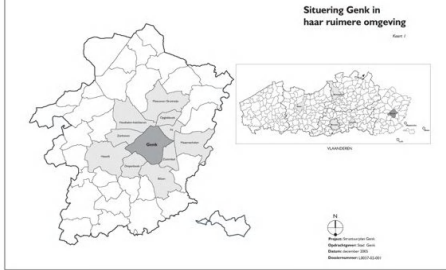
Stad en OCMW-Genk gaan samen vanuit één lokaal sociaal beleid voor het algemeen welzijn van elke Genkse burger.

Niemand uit de boot:
de kracht en de ruimte voor iedereen

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Situering Genk in haar ruimere omgeving

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

enkele kencijfers

- Op 1 januari 2007 : 64 095 inwoners. Hiermee is Genk na Hasselt de tweede grootste stad van de provincie Limburg.
- Genk telt 30 wijken. Deze wijken zijn een administratieve indeling op basis van de statistische sectoren. Circa 26 % van de Genkse bevolking woont in vijf impuls wijken.
- De gemeente Genk heeft een oppervlakte van 87,5 km² en is met 730 inwoners per km² de dichtst bevolkte gemeente van Limburg.

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

- Van de 13 centrumsteden heeft Genk het hoogste aandeel niet-Belgen, gevolgd door Antwerpen en Leuven
- In Genk stelt men vast dat het aandeel geboortes van Turkse of Marokkaanse etniciteit ten opzichte van het totale aantal geboortes de laatste 15 jaar gestegen is van 29% naar bijna 44%
- Op 1 januari 2006 was 25% van de Genkse bevolking jonger dan 20 jaar, en 20% was 60 jaar of ouder. Genk is hiermee de jongste centrumstad

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

- Er is een grote toename van het aantal eenpersoonshuishoudens in Genk. Momenteel maken deze 25% uit van het totale aantal huishoudens
- Het gemiddelde inkomen per inwoner bedroeg in 2004 (aanslagjaar 2005) in Genk 11 872 euro, waarmee men in Genk 13% onder het gemiddelde van de 13 centrumsteden zit.
- Met bijna 14 000 arbeidsplaatsen in de secundaire sector (industrie en bouw) is Genk na Antwerpen en Gent de derde industriestad.
- Genk heeft de laagste werkzaamheidsgraad van de 13 centrumsteden.

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

- woongelegenheden (WGL) in ROB en RVT's zijn er in Genk momenteel 473 plaatsen wat overeenkomt met een invulling van de programmatie van 66,4% (zie ook onderstaande tabel).
- Genk heeft geen erkende serviceflatgebouwen en heeft een programmatie van 296 plaatsen. Als alternatief kent Genk wel een nauwe samenwerking tussen de sociale huisvesting en de lokale dienstencentra (LDC) van het OCMW.
- 139 sociale huurwoningen specifiek gebouwd voor senioren
- één dagverzorgingscentrum
- 4 erkende lokale dienstencentra (LDC)

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

OCMW-organisatie: sociale dienst

1 centraal OCMWgebouw waarin naast de administratieve diensten ook publieksgerichte diensten gehuisvest zijn zoals:

- Schuldbemiddeling
- Tewerkstelling

Dit gebouw doet ook dienst als centrale vergaderlocatie voor interne diensten en externe partners.

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

3 wijkcentra sociale dienst

- Genk centrum
- Genk noord
- Genk west (in overweging om te sluiten)

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Historiek van gebiedsgerichte werking voor sociale dienst

- Jaren 90
Evolutie van centrale sociale dienst naar decentralisatie: kort bij de burger
4 wijkcentra in 4 impuls wijken
- Jaren 2000
Evolutie naar meer centralisatie

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Evolutie

- Toenemende specialisatie binnen de sociale dienst: vorming van procesteams
- Voldoende gebiedsdekkend aanbod: Genk centrum is voor iedereen bereikbaar
- Andere alternatieven:
 - * huisbezoeken
 - * pro-actief op zoek gaan naar armoedesignalen vb. LAC
- Methodische samenwerking met andere partners: Lokaal cliëntoverleg
- Informatieverstrekking vanuit sociaal huis
- 4de wijkcentrum al jaren gesloten omwille van de geïsoleerde positie en veiligheid.

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

- Het **lokale cliëntoverleg** is een hulpverleningsaanbod om personen met problemen in verschillende levensdomeinen waar meerdere hulpverleners betrokken zijn een meer integrale hulpverlening te kunnen bieden. Naast de verschillende diensten en hulpverleners wordt ook de **cliënt actief betrokken** en gestimuleerd om deel te nemen aan het LCO-overleg.
- In 2007 vonden er in Genk in totaal 201 LCO's plaats waarop in bijna 80% van de gevallen de cliënt ook op aanwezig was en een grote diversiteit van diensten.

4 Lokale Dienstencentra

- Ter Hooie
- De Schalm
- De Halm
- De Hazelaar

Functies van de lokale DC:

- Ontmoeting
- Activiteitsaanbod: vorming, recreatie, informatie
- Dienstverlening: breng- en haaldiensten
- Activering: vrijwilligerswerk

Operationele uitbouw DC:

- Naar een invulling van de programmatienorm: 5 DC
- Spreiding ifv maximale bereikbaarheid
- Decentraal versus centraal aanbod
- Activering als uitdaging
- Proactief werken: bezoekteam

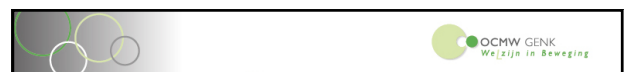
Gebiedsgericht werken in de DC:

- Locatiekeuze: samenwerking Nieuw Dak en vzw de Schalm
- Participatie via centrumraden
- Vrijwilligerswerking in de DC
- Samenwerking met seniorenverenigingen
- Vraaggestuurd werken

Organisatorische gevolgen:

- Personeelsbezetting DC
- Centrale aansturing
- Communicatie en overleg
- Exploitatiebudget
- Flexibiliteit en mobiliteit
- Analyse deelnemersgegevens

Gebiedsgericht ?

- Nabijheid – Laagdrempeligheid
- Mobiliteit: bereikbaarheid
- Doelgroepspecifiek aanbod
- Buurtgericht – netwerkoverleg
- Signaalfunctie

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Gebiedsgericht werken in de toekomst ?

'Naar een zorgvriendelijk Genk'

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Definitie

' Een gemeente waar mensen met een zorgbehoefte maximaal kunnen blijven wonen te midden van anderen en zoals ze dat zelf willen.'

→Dit vraagt nadenken over

- hoe en waar men woningen bouwt
- hoe en waar men dienstverlening uitbouwt

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

'Woonzorgzone' als onderliggend concept

- Oorsprong: Scandinavische landen
- Nederland vanaf +- 2000
- Inmiddels in Nederland 40-tal projecten
- Nog heel beperkt in Vlaanderen (o.a. Wervik, Antwerpen)

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Misvattingen over 'woonzorgzones'

- Het gaat niet over een beperkt gebied
- Het is geen complex van voorzieningen en/of woonvormen
- Er is in het gebied geen verhoogde vorm van zorg
- Het is niet alleen interessant voor zorgbehoevenden

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Wat is het wel?

- Een methode om te plannen
- op niveau van wijken:
 - infrastructuur voor wonen (incl. woonomgeving)
 - infrastructuur voor dienstverlening en zorg
 - dienstverlening en zorg
- Te realiseren in samenwerking tussen publieke en private actoren
- Lokaal bestuur in regierol

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Stap voor stap naar een plan

Stap 1: gebieden afbakenen

Stap 2: voor elk gebied

- behoeften ramen
- in kaart brengen wat er al is

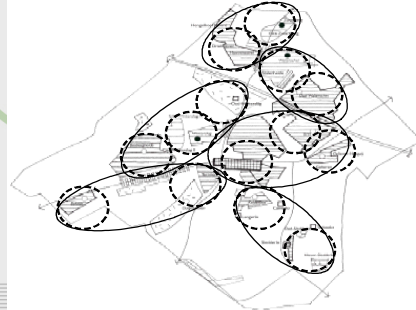
Stap 3: leemten vaststellen en aanbevelingen formuleren

Stap 1: gebieden afbakenen

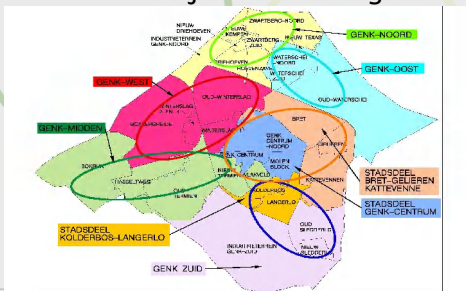
Criteria:

- voldoende groot (6.000 à 12.000 inwoners)
- interne sociale samenhang
- zo weinig mogelijk fysieke barrières
- liefst geen uitgestrekte vorm
- aftoetsing bij bevoorrechte getuigen

Afbakening 14 cirkelvormige gebieden rond kernen + clustering in 6 woonzorgzones

Vergelijking met indeling in 8 stadsdelen wijkontwikkeling

Stap 2: in kaart brengen vraag en aanbod

Woonvormen:

- Verzorgd wonen
- Aanleunwonen
- Aangepast wonen
- Levenslange woningen

Infrastructuur voor zorg en dienstverlening:

- activiteitscentrum: om diensten af te halen
 - coördinatiepunt: van waaruit diensten aan huis worden gebracht en zorg wordt gecoördineerd
 - zorgkruispunt: van waaruit 24-uur zorg aan huis geleverd
- afhankelijk van situatie: in één gebouw of verspreid over wijk

Stap 3: leemten vaststellen

GIS-technologie als hulpmiddel:

- GIS = Geografisch Informatie Systeem
- gegevens op adresniveau, bv.
 - rusthuizen, kortverblijf, dagverzorging, ...
 - serviceflats, ouderenwoningen, ...
 - dienstencentra, wijkcentra, buurthuizen, ...
 - winkels, horeca, banken, ...
 - huisartsen, tandartsen, apothekers, ...
 - parken, openbaar vervoer, ...
- worden omgezet in kaarten
- door 'dienst ontwerp en meting' van de stad

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Algemene aanbevelingen

Beleid moet keuzes maken!

- o.a. in kleine kernen: voorzieningen uitbouwen of verhuizen aanmoedigen?
- Kan zorg op vraag aan huis georganiseerd worden?
 - o.a. pilootproject thuiszorg - residentiële zorg
- Eén-loket voor advies wonen, zorg, dienstverlening
- Clustering van functies
 - o.a. ontmoeting, adviesverlening, consultatieruimten, zorgpost, ...
- Voldoende aanbod aan primaire voorzieningen
- Goed bereikbaar en toegankelijk openbaar vervoer
- Zorgvriendelijke woonomgeving
 - o.a. rolstoeltoegankelijke wandelroutes met zitbanken

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Enkele aanbevelingen per woonzorgzone

Centrum:

- Centrumfunctie verder uitbouwen
- Openbaar vervoer van en naar centrum cruciaal
- Pilotproject zorg op vraag
- Geen nieuwe woonvormen voor zwaar zorgbehoevenden
- Reorganisatie bestaand aanbod richting nieuwe woonvormen
- Bret en Gelieren: voldoende aansluiting bij centrum, maar ook voldoende aanbod aan basisvoorzieningen

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Midden:

- Behoeftte aan bijkomend aanbod aanleunwonen en verzorgd wonen, maar slechts beperkte woningreserve
- Algemeen voorzieningenniveau verhogen
- Adviesverlening en zorgcoördinatie uitbouwen

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

West en Oost:

- Behoeftte aan bijkomend aanbod aanleunwonen en verzorgd wonen
- Kan dienstencentrum mee adviesverlening en zorgcoördinatie opnemen?
- Specifiek voor Oost: dezelfde functie ook voor noord?

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

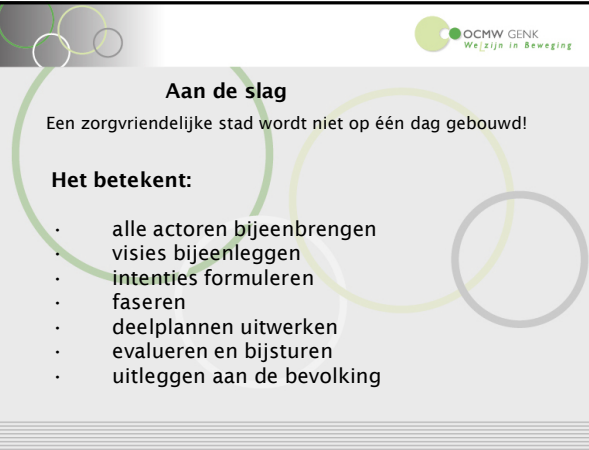
Noord:

- Kan rusthuis meer werken vanuit principes van verzorgd wonen?
- Kan rusthuis zorg in wijk aanbieden?
- Bijkomende woongelegenheden aanleunwonen welkom, maar knelpunt is beperkte woningreserve
- Tekort aan opvang voor kinderen

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Zuid:

- Voorzieningen uitbouwen in beide kernen (Sledderlo en Kolderbos)
- Kan dienstencentrum Kolderbos mee taken opnemen voor Sledderlo (adviesverlening en zorgcoördinatie)

Aan de slag
Een zorgvriendelijke stad wordt niet op één dag gebouwd!

Het betekent:

- alle actoren **bijeenbrengen**
- visies **bijeenleggen**
- **intenties** formuleren
- faseren
- deelplannen uitwerken
- evalueren en bijsturen
- uitleggen aan de bevolking

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Het is een creatief proces, waarbij:

- actief gezocht moet worden naar nieuwe partnerschappen en nieuwe financieringsbron
- vernieuwende projecten een kans moeten krijgen
- bij de hogere overheden moet aangedrongen op de nodige aanpassing van de regelgeving

Het lokaal bestuur als gangmaker!

OCMW GENK
Wezijn in Beweging

Bedankt voor uw aandacht

OCMW GENK
Wezijn in Beweging